

FOTO: UNSPLASH.COM/THOMAS GALLER

Velkommen på religionspædagogisk symposium den 19.-20. marts i Fredericia

I skrivende stund regner vi med, at dette arrangement bliver til noget.

Du er hjertelig velkommen. Bemærk, at sidste tilmeldingsfrist er den 15. februar. +

STOR TAK for gaverne i 2020

I det Nyhedsbrev, der udkom primo november, nævnte vi et gavebehov på 145.000 kr. for at komme ud af 2020 uden underskud. Vores glæde er derfor stor, når vi her få uger inde i 2021 kan se, at der kom 191.000 kr. i årets sidste to måneder. Det er ca. 20 % af de samlede indtægter. TUSIND TAK – også for de gaver, der kom de første ti måneder af 2020.

Vi har endnu ikke overblik over udgifterne i 2020, men et forsigtigt skøn siger, at vi kommer ud af 2020 med overskud, hvilket er meget opmuntrende for et år præget af flere corona-aflysninger.

Det giver stor frimodighed til at tage hul på et nyt år for at søge at virkeliggøre det, KPI er sat i verden for: At støtte, opmuntre og inspirere alle dem, der arbejder i det kristen-pædagogiske felt. +

/CHP

RELIGIONS- PÆDAGOGISK SYMPOSIUM

Den 19.-20. marts 2021
på Danhostel, Fredericia

KPI ønsker med symposiet at samle alle med interesse for religionspædagogisk teori og praksis, fx organisations-, skole- eller menighedsansatte, til et døgn med oplæg, debat og ideudveksling.

Formålet er at udruste og inspirere religionspædagogiske nøglepersoner.

»Religionspædagogisk« forstås i denne sammenhæng ikke snævert som det at formidle kristentro, men bredt som alt det, der har med opdragelse, undervisning, formidling og forkyndelse på grundlag af et kristent menneskesyn at gøre.

PRIS: 500 kr. pr. person (hvilket er ca. halv pris i forhold til symposiets faktiske udgifter). Søg evt. en menighed eller organisation, som du er knyttet til, om dækning af rejse og ophold.

TILMELDING: Skriv en e-mail eller send en sms (se info herunder) og oplys om:

- Navn
- Stilling
- Evt. religionspædagogisk opgave/interesse i fritid eller arbejde
- Telefon
- E-mail

Tilmelding senest den 15. februar 2021

ARRANGØR: Kristent Pædagogisk Institut (KPI)
E-mail: kpi@kpi.dk – mobil 28 40 53 14

VELKOMMEN TIL FØLGENDE PROGRAM!

Freddag den 19. marts:

- 14.30 Kaffen er klar.
- 15.00 Velkomst og introduktion.
- 15.30 **Individ versus kollektiv som en religionspædagogisk udfordring**
Oplæg v. daglig leder af KPI, førstelektor Carsten Hjorth Pedersen.
Afbrudt af pause fra 16.30 til 17.00.
- 18.00 Aftensmad.
- 19.00 Foredrag v. professor emeritus på Syddansk Universitet og H.C. Andersen centret, Jøhs. Nørregaard Frandsen: **Fortællingens kraft.**
Debat.
- 21.30 Aftensang og natbio med efterfølgende nattesæde.

Lørdag den 20. marts:

- 07.30 Morgenmad.
- 08.30 Morgensang med åndelig betragtning v. afdelingsleder og formand for KPI, Karen Aagaard.
- 09.00 **Dannelse versus forkyndelse som en religionspædagogisk udfordring**
Oplæg ved tre symposium-deltagere.
Afbrudt af pause fra 09.45 til 10.15.
- 11.00 **Hvad har deltagerne på hjerte?**
Korte oplæg med efterfølgende respons.
- 13.00 Afbrudt af pause fra 11.45 til 12.15.
Tak for denne gang!
To-go-pose og afrejse.

Mentalisering: en hjælp til at forstå andre og sig selv

↘ | Interview med Marianne Holst Nielsen, sektionsleder, cand. pæd. psych., Aarhus

Ved Carsten Hjorth Pedersen, daglig leder af KPI

Mentalisering er for mange af os et forholdsvis nyt begreb i almen-pædagogikken. For at få rede på, hvad det dækker over, og hvordan mentalisering kan bruges af fx lærere, pædagoger og forældre, har jeg stillet en række spørgsmål til Marianne Holst Nielsen, som har arbejdet med begrebet i praksis. I dette interview giver hun et indblik i arbejdet og det teoretiske afsæt for det.

At have tanker om følelser og følelser om tanker

Mentalisering er vel et begreb, der på den pædagogisk-psykologiske bane er begyndt i specialpædagogikken!? Fortæl lidt om hvordan!

At være forstående over for andre mennesker handler bl.a. om at kunne forstå, hvilke mentale tilstande, der ligger bag andres og egne handlinger, fx følelser, behov, ønsker, intentioner. Denne forståelsesevne er sammenfattet i begrebet *mentalisering*, som især er beskrevet af psykologen Peter Fonagy og psykiaterne John Allan og Anthony Bateman.¹

Mentaliseringsbegrebet er udviklet i en klinisk sammenhæng, men det beskriver noget dybt almenmenneskeligt, og det er derfor også relevant for mennesker uden psykiatrisk diagnose.²

Evnen til at mentalisere – eller fravær af samme – er oprindelig brugt i forbindelse med redegørelser for autisme, senere i forhold til traumer og borderline-personlighedsforstyrrelser. I dag bliver mentalisering brugt langt bredere, og man taler om begrebets tredje bølge.

Det er rigtigt, at mentalisering bliver brugt inden for specialpædagogikken, bl.a. i arbejdet med omsorgssvigtede eller traumatiserede børn og unge. Men også i almenpædagogisk sam-

menhæng er en mentaliserende indstilling et vigtigt bidrag til udvikling og trivsel. Der er god inspiration at hente til dette arbejde fx i Bente Lynges bøger, som er anbefalelsesværdige.³

Vores evne til at mentalisere er afgørende for vores relationer både professionelt og privat. Christina Fogtmann, der er lektor og ph.d. ved Københavns Universitet, beskriver det på denne måde: "Mentalisering kan muligvis ses som en af de vigtigste byggesten i vores måde at interagere med hinanden på, fordi denne evne er med til at forklare, hvordan mennesker helt ned på detaljeniveau kan påvirke hinanden i komplekse mellem menneskelige samspil".⁴ Vi har det med andre ord bedre med hinanden og os selv, når vi evner at mentalisere.

Mentalisering handler om at kunne indtage en *mentaliserende indstilling*. Filosofen Daniel Dennet kalder denne indstilling for *intentional stance* – at forstå andre mennesker med følelser, behov, ønsker, der motiverer deres handlinger. Dette formuleres af andre som det at have tanker om følelser og følelser om tanker.

Mentalisering: Evnen til at forstå mentale tilstande, der ligger bag det, andre og vi selv siger og gør.

At se sig selv udefra og den anden indefra

Hvad forstår du ved mentalisering? Kan vi komme tæt på en definition?! Hvordan lyder den?

Mentalisering bliver tit beskrevet som det at have den andens sind på sinde og at kunne forstå egne og andres mentale processer. Mentalisering kan forstås som en psykologisk baseret indføring i at se sig selv udefra og den

anden indefra.

Skal jeg give et bud på en definition, vil det være: Evnen til at forstå de mentale tilstande, der ligger bag det, andre og vi selv siger og gør.

Denne evne kræver både fleksibilitet og fantasi i vores møde med den anden og os selv. Ikke på den måde, at virkeligheden tilsidesættes, men i et ønske om at opnå oprigtig forståelse. En mentaliserende indstilling har desuden opmærksomhed på, at den andens mentale tilstande adskiller sig fra vores egne.

Vi kan måske forledes til at tro, at vores egne mentale tilstande er genomsigtige for os selv. Det er ikke mentaliseringsteoriens antagelse. Den siger i stedet, at den åbenhed og nysgerrighed, vi møder andre med, også er vigtig at have over for vores egne mentale tilstande.

Evnen til at mentalisere hænger desuden sammen med den enkeltes resiliens, psykiske modstandskraft, og den er dermed afgørende for, hvordan vi håndterer de udfordringer, vi møder i livet.

Prøv at give et par eksempler på, hvordan mentalisering kan bruges over for børn/unge i hjemmet, skolen eller institutionen!

Det er godt for børn at befinde sig i et miljø, hvor forældre og andre voksne hjælper dem med at føle sig trygge, fordi det medvirker til, at de udvikler evnen til at forstå og regulere følelser. Evnen til følelsesregulering er netop en forudsætning for at udvikle evnen til at mentalisere.

Det kan udtrykkes sådan: "Et hovedtræk i en god forældrerelation er fælles regulering af følelsesmæssige niveauer, hvori tilstedeværelse af rolige, trøstende tilknytningsfigurer ikke kun hjælper barnet med at få ro i

stresssituationer, men også fremmer indlæring af både empati og selvberoligende kompetence".⁵

I en tryk tilknytningsrelation kan den voksne rumme barnets følelser, vise, at han/hun forstår dem, og give dem tilbage til barnet i en form, som barnet kan håndtere.

Mentalisering er en evne, der læres ude fra og ind. Evnen udvikles, når vi er i samspil med mere modne og sensitive sind. Med det sagt, er mentalisering en evne, der kan læres og udvikles gennem hele livet. Det gælder også, selvom evnen i første omgang er skrøbelig eller svingende pga. dårlige opvækstbetingelser.

At forholde sig mentaliserende til sit barn betyder at spejle dets følelser og møde det respektfuldt som et selvstændigt individ med sin egen ret, egne følelser, behov, tanker og ønsker. Det er ved at blive mødt med en mentaliserende indstilling, at barnet kan udvikle sin evne til at mentalisere. Mentalisering grundlægges allerede i barnets første leveår, og i fireårsalderen lærer det at mentalisere eksplicit. Evnen udvikles gennem opvæksten og forhåbentlig resten af livet, men det er i fireårsalderen, at *mentaliseringsrevolutionen* finder sted.⁶

Læreres og pædagogers relationskompetence

Relationskompetence er én af de mest afgørende faktorer, når lærere og pædagoger skal bidrage til alle børn og unges trivsel og udvikling – fagligt, socialt og personligt. Mentalisering er en vigtig del af dette. Den danske skoleforsker Louise Klinge peger på tre vigtige kendetegn ved den professionelle relationskompetence, som hun benævner med følgende tre begreber:⁷

1. Afstemmere

Det første kendetegn, der fremhæves, er, at lærere og pædagoger gennem sprog og handlinger aktivt viser, at de gerne *vil* de børn og unge, de er sammen med. Selv små udtryk som et smil, en hilsen, et venligt tonefald og en position i øjenhøjde har stor betydning for relationen mellem barnet og den voksne. Disse forskellige udtryk for, at man *vil* den anden, kaldes for *afstemmere*, fordi de så at sige afstemmer os med hinanden.

2. Omsorgsetiske handlinger

Det andet kendetegn ved den professionelle relationskompetence er de *omsorgsetiske handlinger*. Her tager lærere og pædagoger på sig, at deres handlinger i undervisningen og planlagte pædagogiske aktiviteter rækker langt ud over det emne, de er sammen med børn og unge om.

Vores handlinger og den måde, vi gør ting på, har eksistentiel betydning for andres trivsel og udvikling. Derfor må man som professionel være bevidst om, at ens handlinger skal styrke børns og unges etiske ideal om at møde sig selv og andre med respekt, venlighed og omsorg.

3. At nære tre psykologiske behov

Det tredje kendetegn ved den professionelle relationskompetence er ifølge Louise Klinge, at den professionelle nærer tre psykologiske behov.⁸ For at børn og unge trives og udvikler sig positivt, er det nemlig afgørende, at de oplever at blive imødekommet i forhold til: a) *selvbestemmelse*, b) *kompetence* og c) *samhørighed*.

Disse behov imødekommes fx,

- når der er plads til børn og unges egne initiativer og på-hit,
- når undervisningen eller aktiviteten er meningsfuld og motiverende,
- når situationen er overskuelig,

- når den enkelte føler sig værdifuld i fællesskabet og indgår i positive relationer med både de voksne og deres kammerater.

Mentalisering har både en selvrelevet og en mellemmenneskelig komponent

Den mentaliserende indstilling kan i en pædagogisk sammenhæng også understøttes gennem fem pejlemærker for god mentalisering. De fem pejlemærker forkortes ÅBENT, der står for *åbenhed*, *balance*, *empati*, *nysgerrighed* og *tålmodighed*.⁹

1. Åbenhed

At møde en anden med et åbent sind betyder bl.a., at man bestræber sig på at tilsidesætte sin forforståelse. Det sker fx, når den voksne lytter åbent uden at dømme og afstår fra at gætte, hvad den anden føler. Denne indstilling er udtryk for en erkendelse af, at den anden ikke er gennemsigtig for os, og at man derfor ikke ved, hvad der foregår i den anden. Vi lader den anden træde frem uden et filter af forudindtagethed for at opnå forståelse af den anden.

2. Balance

At hjælpe et barn eller en ung, der er i ubalance, med at få fast grund under fødderne igen, sker ved at *foretage modtræk*.¹⁰ Det kan forklares på den »»

At være forstående over for andre mennesker handler bl.a. om at kunne forstå, hvilke mentale tilstande, der ligger bag andres og egne handlinger, fx følelser, behov, ønsker, intentioner. (Foto: Freepik.com)

Selv små udtryk som et smil, en hilsen, et venligt tonefald og en position i øjenhøjde har stor betydning for relationen mellem barnet og den voksne. (Foto: Unsplash.com/Monika Kozub)

»» måde, at den voksne hjælper barnet eller den unge med at fokusere udad, når barnet er for fokuseret på sig selv, og indad, når barnet eller den unge er for fokuseret på andre.

3. Empati

Empati handler om at kunne registrere andres og egne følelser og være i stand til at respondere på en passende måde. For at et barn kan udvikle sig, er det nødvendigt, at det indgår i et empatisk samspil med omsorgspersoner. Vi lærer ifølge mentaliseringsteorien vores eget sind at kende gennem empatisk samspil med andre. Og gennem dette samspil bliver vi i stand til at se os selv som et sammenhængende selv, der kan handle i verden. Empati går udad mod andre og indad mod os selv.

4. Nysgerrighed

Omsorgspersonens forholdemåde lærer barnet, hvad der er væsentligt, og hvad der ikke er væsentligt, hvad der er værdigt til genfortælling, og hvad der ikke er værdigt til genfortælling. I en mentaliserende relation

giver nysgerrighed os mulighed for at finde ud af, hvordan den anden har det og oplever ting. En oprigtig nysgerrig forholdemåde kan danne grobund for udvikling både hos den anden og én selv.

5. Tålmodighed

Tålmodighed er en dyd og en nødvendighed i al opdragelse og pædagogisk arbejde. Tålmodighed handler fx om, at den voksne er troværdig og vedholdende i krav og forventninger over tid. Også dette pejlemærke går både udad mod den anden og peger indad mod én selv. Forældres, læreres og pædagogers tålmodighed kan blive sat på prøve i samvær med børn/unge, især når tingene ikke går, som man ønsker. Det er således vigtigt, at vi forholder os åbent til os selv.

Vi er som mennesker intentionelle, dvs. vi har et formål med det, vi gør – også når vi ikke tænker over det. Når vi går fejl af hinanden, er det tit, fordi vi misforstår hinandens intentioner eller har forskellige intentioner, behov eller forståelser. Mentalisering hjælper os med komme over misfor-

ståelser og til at holde fokus på det, vi ellers har for sammen.

Hvad er forskellen på mentalisering og empati?

Mentalisering ligger tæt op ad andre begreber som empati, følelsesmæssig intelligens, selvrefleksion m.fl. Det, som er særligt for mentalisering, er, at det både involverer en selvrefleksiv og en mellemmenneskelig komponent, altså både den anden og mig selv samtidig.

Skårderud og Sommerfeldt udtrykker det sådan: "Det kan beskrives som at forstå andre indefra og sig selv udefra; udefra i den forstand, at vi forsøger at forstå, hvordan andre kan forstå os. God mentaliserende kompetence kan således beskrives som et mentalt kompas for at orientere sig i kompleksiteten af forskellige realiteter".¹¹

Barnet udvikler empati før mentalisering. Mentalisering er multidimensional og beskrives i forhold til fire forskellige dimensioner. Alle mentaliseringsprocesser balancerer mellem disse dimensioners poler:

- at være eksplicit og implicit
- at være kognitiv og affektiv
- at være rettet mod andre og mod en selv
- at være rettet mod indre og ydre forhold

Balancen mellem disse poler er afgørende for, om der er tale om god eller dårlig mentalisering, og om der er tale om mentalisering eller ikke-mentalisering.

God mentalisering kræver en balance mellem polerne, så vi ikke tipper ensidigt i retningen af den ene pol. Ved en mentaliserende indstilling skal begge poler være åbne og balanceres i forhold til hinanden.

Det er netop dette, der får begrebet til at adskille sig fra andre beslægtede begreber, som fx empati og Theory of Mind.¹²

Nysgerrig på andre mennesker

Men løser mentalisering alle problemer? Kan og skal vi altid forstå andre og os selv?

En mentaliserende indstilling er en god og omsorgsfuld tilgang til andre og os selv. Det er uendelig godt at blive forstået af et andet menneske. Evnen til at kunne mentalisere er desuden helt afgørende, når vi fx skal løse konflikter. Men evnen til at mentalisere gør os ikke grænseløse, og den giver os ikke uendelige kræfter. Vi må forsøge at forstå den anden uden at opgive os selv. Vi kan ikke alting, og vi skal ikke alting, og det er godt at huske. Med den indsigt får vi et realistisk og måske også et mere nådigt forhold til hinanden og os selv.

Har mentalisering noget med næstekærlighed at gøre?

Uden at ville påstå, at der findes en entydig opskrift på, hvad næstekærlighed vil sige i praksis, mener jeg godt, man kan sige, at mentalisering har noget med næstekærlighed at gøre. Både mentalisering og næstekærlighed handler om, hvordan vi møder hinanden som mennesker.

Mentalisering forstås som en evne, mennesker ikke gives ens forudsætninger for at udvikle. Det er derfor noget, vi mestrer i forskellig grad. Og det kan være meget smertefuldt, når vi ikke forstår hinanden eller os selv. Vores evne til at mentalisere er bl.a. dybt afhængig af trygheden i de relationer, vi indgår i. Når vi opbygger

trygge relationer, hvor vi kan være sammen uden frygt eller mistillid, kan det skabe grobund for mentaliseringsevnen hos den anden og os selv. Dette er i min optik en næstekærlig bestræbelse, hvor vi ser det værdifulde i hinanden og os selv.

Det, der adskiller mentalisering og næstekærlighed, er i mine øjne ikke så meget, *hvordan* vi møder hinanden og os selv, men nærmere *hvorfor*.

I kristendommen er næstekærlighed udtrykt i det dobbelte kærlighedsbud: *Du skal elske Herren din Gud og din næste som dig selv*. Det er et radikalt bud, fordi det gælder hver eneste dag og i forhold til alle mennesker – også os selv. Næstekærlighed er grænseløs, betingelsesløs – og det er mere, end vi mennesker magter i os selv.

Når et menneske i kristen forstand skylder at elske Gud og sin næste, er forklaringen den, at vi selv har mødt Guds betingelsesløse kærlighed: *Vi elsker, fordi han elskede os først*. Et menneske, der ufortjent er tilgivet sin skyld, bliver skyldig i en ny betydning – nemlig skyldigheden at tjene i taknemmelighed over at have mødt den tilgivende godhed.¹³

Det afgørende bliver altså ikke, hvad jeg kan og skal, men hvad Gud har gjort for mig. ✚

Litteratur

Broberg, Anders, Granqvist, Pehr, Tord, Ivarsson, Mothander, Pia Risholm (2008): *Tilknytning. Betydningen af nære følelsesmæssige relationer*. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag. København.

Fogtmann, Christina (2014A): *Forståelsens psykologi. Mentalisering i teori og praksis*. Samfundslitteratur, 1. oplag, 1. udgave. Frederiksberg.

Forsgerau, Christina Fogtmann (2014B): *Når vi er opmærksomme på hinandens tanker og følelser*. Lokaliseret januar, 2021 på: <https://videnskab.dk/krop-sundhed/nar-vi-er-opmaerksomme-pa-hinandens-tanker-og-folelser>

Hagelquist, Janne Østergaard og Skov, Marianne Køhler Skov (2014): *Mentalisering pædagogik og terapi*. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag. København.

Hart, Susan og Schwartz, Rikke (2008): *Fra interaktion til relation. Tilknytning hos Winnicott, Bowlby, Stern, Schore og Fonagy*. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag. København.

Institutt for mentalisering. Lokaliseret januar, 2021 på: <https://www.mentalisering.no/om-mentalisering/hva-er-mentalisering/>

Klinge, Louise (2020): *Hvorfor er den professionelle relationskompetence så vigtig?* Lokaliseret januar 2021 på: <https://emu.dk/grundskole/undervisningsmiljoe/faellesskabende-didaktiker/hvorfor-er-den-professionelle->

Lyng, Bente (2015A): *Sind i sigte. Mentalisering for begyndere*. Dansk Psykologisk Forlag, 1. udgave, 1. oplag. København.

Lyng, Bente (2015B): *Sind i sigte. Mentalisering i skolen*. Dansk Psykologisk Forlag, 1. udgave, 1. oplag. København.

Nielsen, Helge Kjær (1994): *Han elskede os først. Om den bibelske grundelse for diakoni*. Aarhus Universitetsforlag. Aarhus Universitetsforlag, 1. udgave, 1. oplag. Aarhus.

Nouwen, Henri J. M. (1992): *Den fortabte søn vender hjem*. Boedal, 2004, 1. udgave, 2. oplag, Helsingør, 2006.

Sunesen, Micki Sonne Kaa og Majgaard, Pia (2012): *Mentalisering*. Lokaliseret januar, 2021 på: <https://www.blivklog.dk/mentalisering/>

Skårderud, Finn og Sommerfeldt, Bente (2008): *Mentalisering – et nytt teoretisk og terapeutisk begreb*. Tidsskr Nor Legeforen 2008; 128: 1066-9.

Wallroth, Per (2010): *Mentaliseringsbogen*. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag. København.

Wold, Mikkel (2005): *Psykologi og teologi kan berige hinanden*. Lokaliseret januar, 2021 på: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kronik/psykologi-og-teologi-kan-berige-hinanden>

Noter:

¹ Fogtmann, 2014A: 7.

² Skårderud og Sommerfeldt, 2008.

³ Bente Lyng 2015A og 2015B.

⁴ Fogtmann, 2014A: 9.

⁵ Bath, 2006 In Hagelquist og Skov, 2014: 35. Midgley og Vrouva, 2012 In Hagelquist og Skov, 2014: 35.

⁶ Wallroth, 2010: 48.

⁷ Klinge, 2020.

⁸ Se i øvrigt <https://emu.dk/grundskole/undervisningsmiljoe/faellesskabende-didaktiker/hvorfor-er-den-professionelle#:~:text=Louise%20Klinge%20forsker%20i%20lærer-elev-relationer%20med%20fokus%20på,til%20alle%20børn%20og%20unges%20trivsel%20og%20udvikling>

⁹ Hagelquist, 2012: 23ff.

¹⁰ Allen et al, 2010 In Hagelquist, 2012: 29

¹¹ Skårderud og Sommerfeldt, 2008.

¹² Fogtmann, 2014A: 19.

¹³ Nielsen, 1994: 201.

I forlængelse af den forudgående artikel om mentalisering bringer vi her årets første KPI-Facebook-opslag:

Lær børn samtalens kunst

↘ | **Daglig leder af KPI, Carsten Hjorth Pedersen**

Jeg har ført og overhørt mange samtaler på tomandshånd i mit liv. Bedrøveligt mange af dem har været en kamp om at få ordet.

I sådanne samtaler vogter deltagerne (ubevidst) på, hvornår der kommer et stikord, så de kan komme til orde igen:

- Ja, det minder mig også om ...
- Når du siger det, kommer jeg til at tænke på ...
- Min søn har været ude for noget meget værre ...

Groft sagt: Man er ikke reelt interesseret i, hvad den anden siger. For det handler om, at man selv kommer til orde.

Hvilken kontrast til en ÆGTE samtale, der er kendetegnet ved, at begge parter er interesseret i, hvad den anden siger, hvorfor man gerne spørger ind til det, den anden siger. BEGGE parter giver gerne den anden ordet. En sådan samtale er der nerve og energi i.

Motoren i en ægte samtale er interesse og nysgerrighed over for et andet menneske. Den springer ud af den grundindstilling, at (næsten) alle andre mennesker kan give mig noget. Ja, nogle gange er det dem, der er mest forskellige fra mig, der kan lære mig mest. Men det er da også skønt at møde et andet menneske, sammen

med hvem jeg kan udbygge og nuancere vores fælles ståsted.

Men det sker altså kun, hvis man øver sig på at lytte – med både ører og hjerte – og hvis BEGGE flittigt spørger til den anden.

Det har også med børneopdragelse at gøre. Lad mig nævne tre ting, der er vigtige, for at vores børn – over laaang tid – lærer samtalens ædle kunst:

- 1) Vi må lytte til vores børn! Både de små og store. Nogle gange må man irettesætte børn; men det er langt vigtigere, at vi lytter til dem, og at vi er i et livslangt projekt med at lære dem at kende.
- 2) Børn lærer, hvad en samtale er, ved at lytte til voksnes samtaler. Hvis børn altovervejende hører, at far og mor fører samtaler med andre på melodien "det-handler-om-at-JEG-kommer-til-orde", så gør børnene som regel noget lignende. Hvis forældre derimod fører samtaler på melodien "det-handler-om-at-DU-kommer-til-orde", gør børnene med tiden noget lignende.
- 3) Børn skal irettesættes, hvis de altid bryder ind og hele tiden selv vil til orde. Venligt, men fast må de få at vide, at det hele ikke drejer sig om dem. De må lære at vente, og de må øve sig på at sætte sig selv til side. For her i hytten er det vigtigere at være interesseret end at være interessant!

Så har vi vist alle noget at tage fat på i 2021. +

Hver fredag er der et nyt opslag på KPI's Facebook. Du kan også få opslaget tilsendt på e-mail ved at sende en anmodning herom til chp@kpi.dk

Den ÆGTE samtale er kendetegnet ved, at begge parter er interesseret i, hvad den anden siger. (Foto: [Unsplash.com/Logan Weaver](https://unsplash.com/photos/Logan-Weaver))

Ypperlig bog om krop, køn og sex

Olof Edsinger: Olika och jämlika. Manligt og kvinnligt ur ett kristet perspektiv

APOLOGIA 2020

295 sider – 245 Svenske kroner

Olof Edsinger, der har gæstet Danmark flere gange, giver i denne bog et sagligt og omsorgsfuldt forsvar for mennesket skabt som mand og kvinde. Han kender kønsdebatten som få og har deltaget i den. Men hans bog er ikke primært defensiv. Den er offensiv, idet han forklarer og forsvare, at det kristne syn på de to køn er i pagt med virkeligheden og med det, som er godt for os alle.

Han tager de svære spørgsmål op og har kritiske kommentarer til såvel traditionalismen, radikalfeminismen og queerteoriene. I bogens tredje

del gennemgår han de bibelske tekster om mand og kvinde og forholdet imellem dem, så læseren ser dybden og visdommen i Guds skabelse af mand og kvinde – også ind i en verden, hvor der findes eksempler på, at både mænd og kvinder har forbrudt sig imod Guds gode ordninger.

Bogens røde tråd er, at forskellen mellem mand og kvinde, dreng og pige er god, fordi den er forenet i vores fælles menneskelighed. Og i dette "forskellige, men ligeværdige" får kærligheden de bedste betingelser.

Bogen anbefales varmt til alle, der har forkynder-, leder- og vejledningsopgaver over for børn, unge og voksne. I kristent regi, men også i folkeskolen og det pluralistiske samfund. +

Carsten Hjorth Pedersen

Har du materiale, som er relevant for de kristne friskolers historie?

Når jeg går på pension om et halvt års tid, vil jeg prøve at skrive de kristne friskolers historie. Det er nemlig stort set ikke gjort indtil nu – i hvert fald ikke som en *samlet* fremstilling af de 47 skoler, som har eksisteret siden 1972. Og det er en vigtig historie at skrive, da de kristne friskoler er et unikt bidrag til dansk skolehistorie, bl.a. fordi de afspejler det store værdiopbrud, der fandt sted sidst i 60-erne og først i 70-erne.

Men skal man skrive historie, skal man have kilder. Så hvis du har haft tilknytning til en af de kristne friskoler eller til Foreningen af Kristne Friskoler (tidl. LFKF), kan det være, at du ligger inde med årsskrifter, referater eller andre dokumenter, som fortæller noget om historien. Jeg vil især meget gerne have fotos, da bogen, som påtænkes at komme ud af det, skal være folkelig og letlæselig med

mange fotos og illustrationer.

Personlige forhold i historiske dokumenter behandles naturligvis konfidentielt.

Har du noget, så send det gerne

til mig: Åbuen 28, 3400 Hillerød. Eller ring på 2840 5314, hvis du vil tale med mig. +

Carsten Hjorth Pedersen

Medlemsmøde om KPI's fremtid

Den 23. november 2020 blev der holdt et møde for KPI's personlige medlemmer samt repræsentanter for KPI's otte medlemsorganisationer. Alle organisationer var repræsenteret, og fire personlige medlemmer havde fundet vej.

Mødets formål var at drøfte vejen frem for KPI, når Carsten Hjorth Pedersen fratræder som daglig leder for at gå på pension den 1. oktober 2021.

Mødet viste stor opbakning til KPI's arbejde, og der fremkom konstruktive ideer til, hvordan fremtiden kan forme sig. Meldingerne fra mødet tages med af KPI's bestyrelse i den videre proces.

Stillingen som daglig leder af KPI slås op i foråret 2021 til besættelse den 1. oktober. +
/KA

Generalforsamling og afskedsreception for Carsten Hjorth Pedersen: Den 24. september 2021 i Silkeborg

- 15.00 Afskedsreception
- 17.30 Festmiddag
- 19.00 Generalforsamling inkl. velkomst til ny daglig leder samt foredrag v. Carsten Hjorth Pedersen

Sæt gerne allerede nu datoen af.
Program og indkaldelse følger i maj.
Alle er hjertelig velkomne. +

/KA

Meld adresseforandring til KPI

KPI får *ikke* besked fra PostNord, når du flytter. Vi kan derfor kun sende Nyhedsbrevet til den korrekte adresse, hvis du selv kontakter KPI og oplyser om din nye postadresse.

- Send en e-mail til kpi@kpi.dk eller et brev til Åbuen 28, 3400 Hillerød.
- Ring til KPI på 28 40 53 14. Indtal besked, hvis der ikke er nogen ved telefonen.

- Send en sms til 28 40 53 14. I alle tilfælde: Oplys navn samt gammel og ny adresse. For din egen skyld og for KPI's! TAK!

Gaver til KPI

Hvis du ønsker at give en gave til KPI, kan den indbetales via din pc-bank. Vælg en af følgende to muligheder:

- **Indbetalingskort/girokort.** Vælg kort-type "01" og tast KPI's giro-nummer 16775029.

- **Bankoverførsel.** Overfør beløbet til KPI's konto i Danske Bank. Regnr. 1551 – kontonr. 0016775029.

Har du ikke pc-bank: Send bud efter et girokort på KPI's kontor.

- Din gave til KPI er fradragsberettiget på din selvangivelse (Ligningsloven § 8a), forudsat KPI har dit personnummer.
- KPI udsender i januar kvittering til alle, der har givet gaver i det forgangne år.